

Wie herkent de volgende symptomen?

Dit kunnen tekenen zijn van:

Uitputting van
mededogen

Het is een langzaam optredende slijtage van alles wat ons verbonden houdt met anderen (in de rol van leerkracht/IB-er/oop-er, MT-lid), onze empathie, onze hoop en onze compassie met anderen en onszelf

Secundaire traumatisering /secundaire stress

- ▶ Werken met kinderen (en hun ouders) met trauma's eist zijn tol. Zowel fysiek, emotioneel als psychisch.
- ▶ Het kost energie om je steeds weer te richten op herhaling van positieve ervaringen terwijl het kind niet altijd gemakkelijk te begrijpen is en ook negatieve gevoelens kan oproepen.
- ▶ De heftige verhalen kunnen impact hebben/krijgen op je mensbeeld en hebben invloed op je incasseringsvermogen.

-
- Je verdiepen in en werken met trauma kan zaken doen trillen in je “eigen rugzak”
  - Geraakt zijn is helpend om je te realiseren wat is van MIJ en wat is van het KIND
  - Helpend om de juiste interventies te plegen
  - Heb geen oordeel over de geraaktheid van jezelf of die van een ander (MILDHEID)
  - Ga op zoek wat je jezelf kunt geven om aanwezig te blijven
  - Emoties komen en gaan ook weer, vertrouw daarop!

(bij de kinderen en bij jezelf)

Bespreek met je
buurvrouw/man wat je aan
zelfzorg doet en hoe je dit
onder de aandacht brengt
binnen je school.

Enkele tools die je tijdens
intervisie of
(werk)begeleiding
in kunt zetten:

Window of tolerance

Hyper arousal
(fight, flight, active freeze)

Optimale arousal

In staat tot redeneren, leren, enz.

Hypo arousal
(passive freeze, dissociatie)

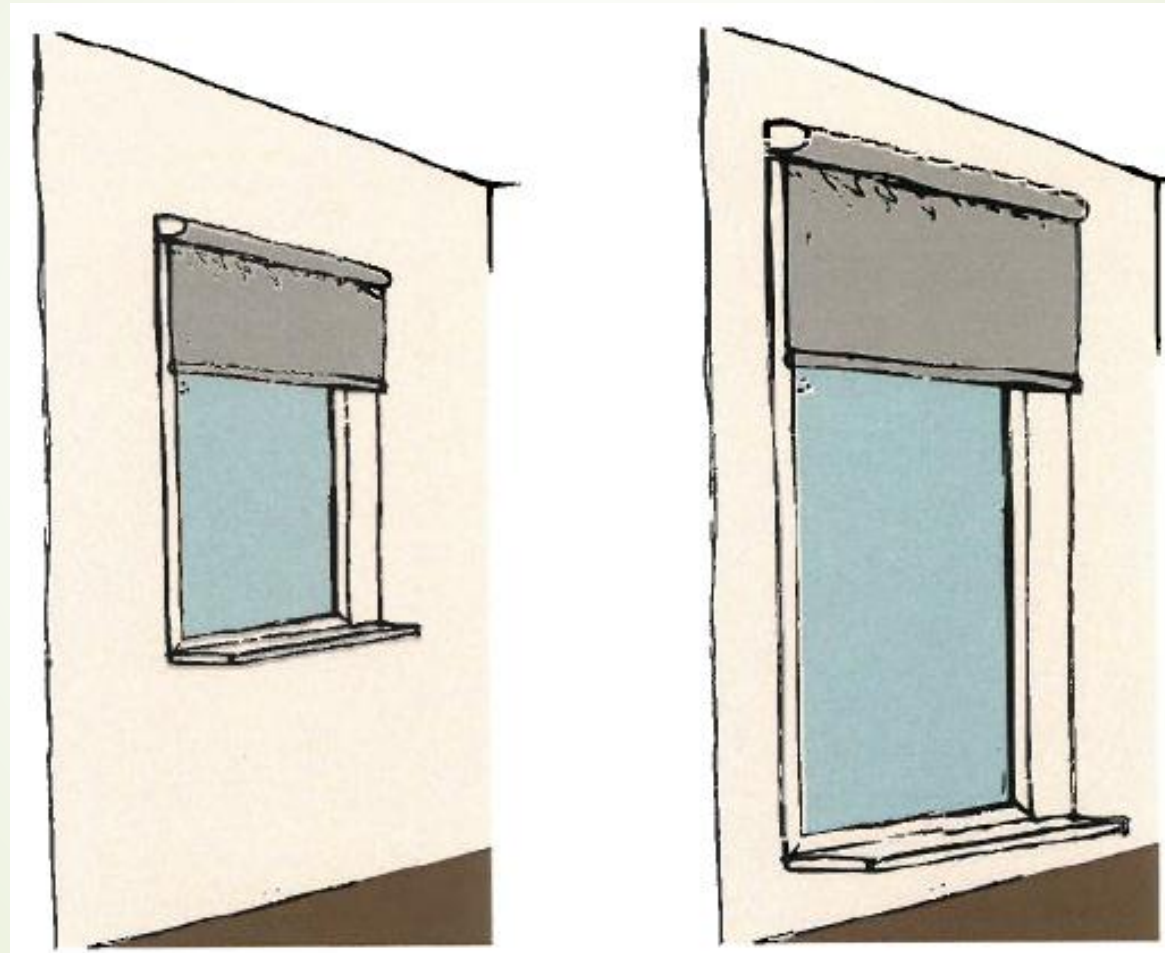

S
T
R
E
S
S

Wat neem je waar?

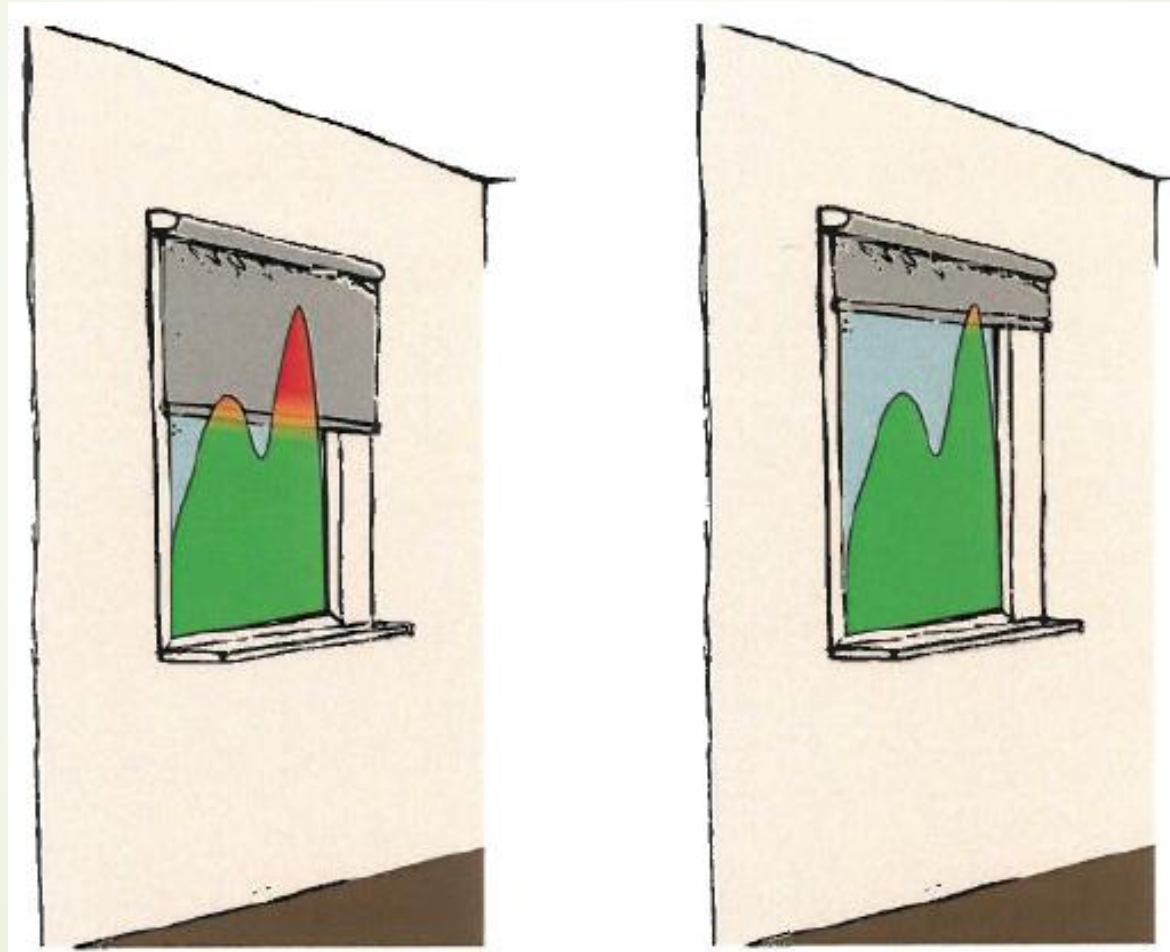

iedereen heeft een ander raam

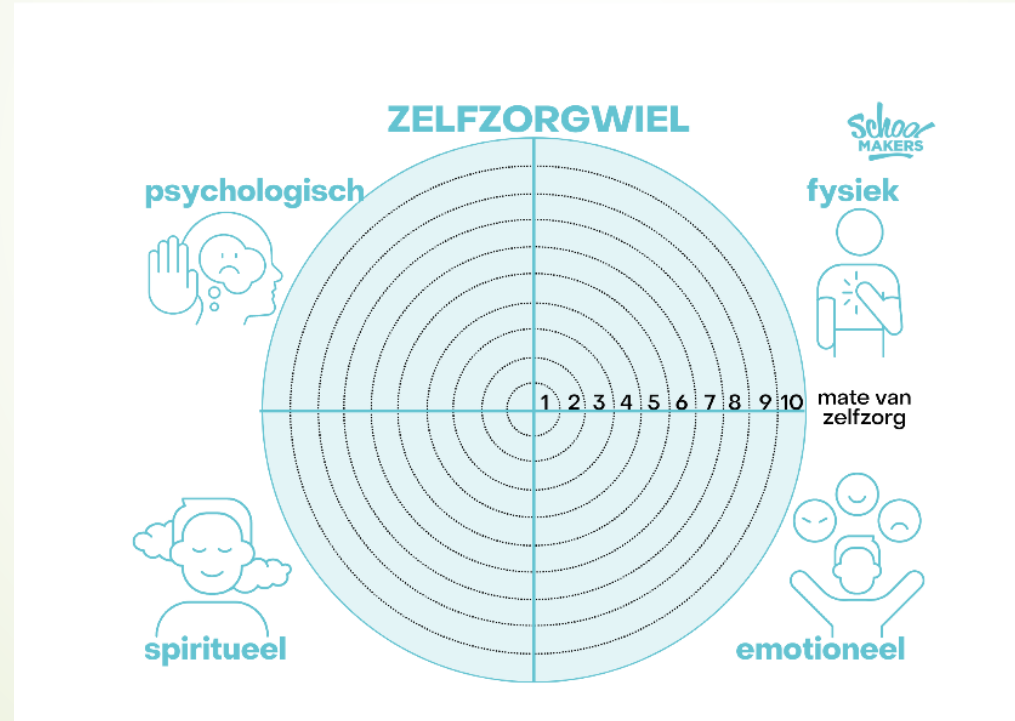

Kleiner raam, vaker in rood

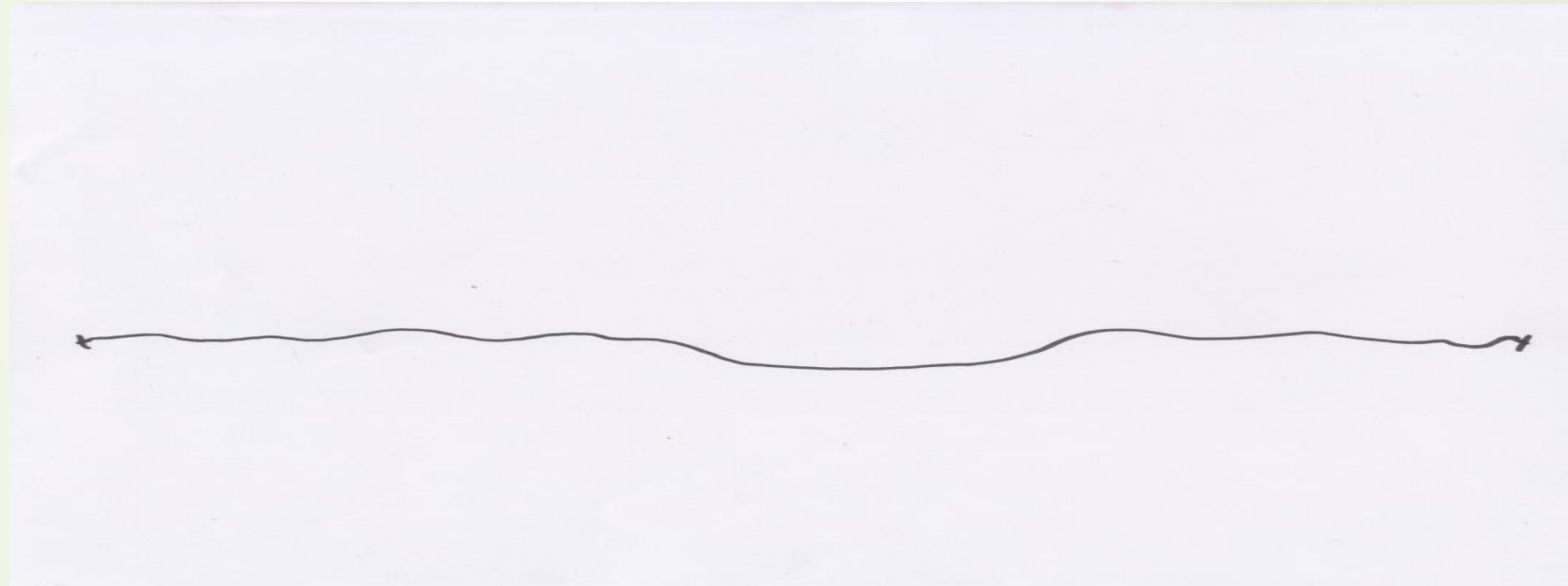
- ▶ <https://www.schoolmakers.be/wp-content/uploads/2023/02/Instructie-Hoe-gebruik-je-het-Zelfzorgwiel-met-je-team.docx-1.pdf>

IK-WIJ-TAAK model

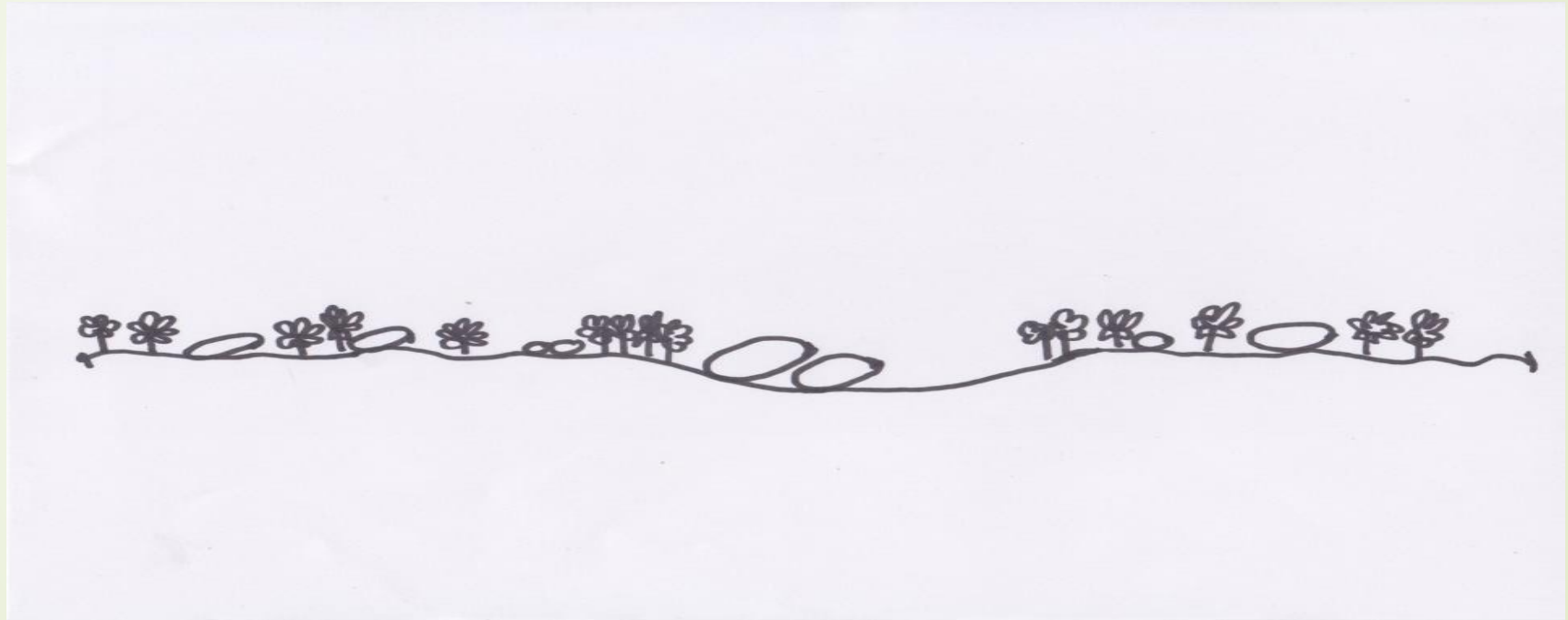
Levensweg

Stenen en bloemen

‘JOEF
IK HEB
OOK
HEEEEEEL VEEEEEL
BLOEMEN’

Esther Pross

info@estherpross.nl

06-51920031